

Met dank aan het Vaticaan

Historische toenadering tussen Verenigde Staten en Cuba was ook het werk van Rome

- Presidenten Obama en Castro bedanken uitdrukkelijk paus Franciscus
- Ook een kardinaal, een gewezen nuntius en een aartsbisschop speelden wellicht een belangrijke rol

Christof BOUWERAERTS

Woensdag 17 december 2014 was een historische dag. Na meer dan een halve eeuw Koude Oorlog tussen de Verenigde Staten en de Republiek Cuba kondigden VS-president Barack Obama en zijn Cubaanse ambtsgenoot Raúl Castro gelijktijdig aan dat beide landen belangrijke stappen deden op de weg naar de normalisering in hun betrekkingen. De twee naties gaan voortaan weer rechtstreekse diplomatieke relaties met elkaar aan en de VS zullen Cuba schrappen van de lijst met landen die volgens hen het terrorisme ondersteunen. De VS zullen ook alle beperkingen op handel, reizen en informatiestromen opheffen.

Is die toenadering op zich historisch, opmerkelijk is ook dat beide presidenten uitdrukkelijk paus Franciscus, die uitgerekend die 17de december zijn 78ste verjaardag vierde, bedankten voor de inspanningen die hij en het Vaticaan leverden om het ijs tussen beide landen te breken. In het communiqué dat het Vaticaan daarop verspreidde, feliciteerde de paus op zijn beurt beide regeringen voor de bereikte resultaten. Ook werd bekendgemaakt dat het Vaticaan in oktober 2014

delegaties van beide landen ontving voor onderhandelingen en dat het zijn diensten ter beschikking stelde om een opbouwende dialoog mogelijk te maken.

Daags daarop uitte paus Franciscus persoonlijk zijn tevredenheid tijdens een gebruikelijke ontmoeting met dertien nieuwe ambassadeurs. Hij drukte hen op het hart dat de kentering in de relaties tussen de VS en Cuba het werk was van de diplomatie, die hij bestempelde als „een uiterst nobele taak”.

Als gevolg van die historische toenadering staat ook de diplomatie van het Vaticaan weer eens in de schijnwerpers. Enkele ambassadeurs in Vaticaanstad uitte lof voor de inspanningen van de Heilige Stoel en hebben het over „professioneel werk, de Vaticaanse diplomatie op haar best”. Uiterste discretie, stevige dossierkennis, moreel gezag en het inboezemen van vertrouwen lijken ook in de Cuba-kwestie de troeven te zijn geweest van de Vaticaanse ‘spelers’.

„Diplomatie is een uiterst nobele taak”

Vooreerst is er de rol van de paus, die door president Obama werd bedankt voor zijn morele voorbeeld. In maart 2014 bezocht Barack Obama paus Franciscus in Rome. Volgens Ken Hackett, ambassadeur van de VS bij het Vaticaan, werd toen gesproken over de situatie van de Amerikaan Alan Gross, die in 2011 in Cuba werd veroordeeld tot vijftien jaar cel voor smokkel, en van de drie nog door de VS gevangengehouden leden van de zogeheten Cuban Five, een groep

van vijf Cubaanse spionnen op Amerikaanse bodem uit de jaren 1990. Afgelopen zomer zond Franciscus ook een brief naar Obama en Castro waarin hij beiden opriep die kwesties op te lossen en werk te maken van betere relaties tussen hun landen.

Hackett sprak ook van „een Vaticaanse topambtenaar” die bij die onderhandelingen een „belangrijke rol” zou hebben gespeeld. Diverse media wezen eerst naar kardinaal Pietro Parolin, Vaticaanse Staatssecretaris. Hij was van 2009 tot 2013 apostolisch nuntius in Venezuela, een bondgenoot van Cuba, en kent de politieke situatie in de regio goed. Bovendien staat hij bekend om zijn kwaliteiten als diplomaat. Bronnen zeggen dat Parolin met zijn Amerikaanse collega John Kerry, zelf katholiek, het voorbije jaar herhaaldelijk gespreken voerde over de relaties tussen Cuba en de VS.

Ook mgr. Jaime Lucas Ortega, de aartsbisschop van Havana, werd genoemd. In september werd hij door de paus naar het 350ste jubileum van de parochie Notre Dame in het Canadese Québec gestuurd. Dat gaf hem wellicht de kans deel te nemen aan onderhandelingen tussen de VS en Cuba die op dat moment in Canada bezig waren.

Vorige week berichtte *L'Osservatore Romano* dat ook mgr. Giovanni Angelo Becciu, substituut voor Algemene Zaken in het Vaticaan, een sleutelrol speelde. Mgr. Becciu was van 2009 tot 2011 nuntius in Cuba en legde in die periode de basis voor toenadering. Hij vertelde aan *L'Osservatore*: „Met dialoog en goede wil kunnen wij wantrouwen en schijnbaar tegenstrijdige standpunten verzoenen.”

STANDPUNT

Bert CLAERHOUT

De boodschap achter de peilingen

De overgang van oud naar nieuw is een gouden tijd voor trendwatchers en onderzoeksbureaus. Ook dit jaar peilden ze eindeloos naar ons maatschappelijk en geestelijk welbevinden, onze bekommernissen en voornemens voor 2015. Dat leverde een berg cijfermateriaal op. Volgens het weekblad *Knack* voelt 8 procent van de Belgen zich eenzaam. Zowat 80 procent zegt dat ze door de besparingen van de regeringen worden getroffen, 78 procent vindt dat die besparingen niet eerlijk zijn verdeeld en 75 procent is gewonnen voor hogere btw-tarieven op ongezonde en vervuilende producten. Ander onderzoek, in opdracht van de krant *De Morgen*, leert dat maar liefst 50 procent van de werkende Vlamingen een burn-out riskeert.

Redenen genoeg om te piekeren. Maar waarvan liggen we nu feitelijk het meest wakker? Het Mechelse onderzoeksbureau Trendhuis maakte op basis van een steekproef een lijst op van onze tien grootste kopzorgen. Daaruit blijkt dat wij, ondanks onze tevredenheid over de gezondheidszorg, ons vooral zorgen maken over de betaalbaarheid van de ziekteverzekering (78 procent). Ook het nijpende tekort aan opvang voor ouderen roept vragen op. Na de gezondheidszorg volgen de economische crisis (77 procent), de wereldvrede (75 procent), de criminaliteit in eigen land en het daarmee gepaard gaand gevoel van onveiligheid (72 procent), en de klimaatverandering (69 procent). Ook de kwaliteit van ons onderwijsniveau (65 procent), de filedruk (62 procent), de besparingsmaatregelen (55 procent), het beleid van de Europese Unie (54 procent) en het tekort aan kinderopvang (35 procent) zijn redenen tot bezorgdheid.

Voor de doorsneeburger wordt het almaar moeilijker door de bomen het bos te zien. Bijna wekelijks slaan de media hem om de oren met nieuwe, soms tegenstrijdige, peilingen die zelden of nooit in een breder perspectief worden geplaatst. De media weten evenwel maar al te goed dat wij verzet zijn op dat cijferfetisjisme, wat hen bovendien geen windeieren legt. We willen nu eenmaal weten hoe populair onze politici zijn, wie nog in het hiernamaals gelooft en wie bereid is tot z'n 67ste te werken – slechts één op de twintig Belgen, volgens Trendhuis. Wetenschappers, politici en artsen moeten het in de media almaar meer afleggen tegen onderzoeksbureaus en trendwatchers.

Dat neemt niet weg dat er in al dat cijfermateriaal toch een rode draad te bespeuren valt. Feit is dat velen – hoewel we wereldwijd tot de grootste verdieners en de best opgeleide en langstlevende generaties behoren – minder rooskleurige toekomstverwachtingen koesteren. Bovendien neemt de stress toe en doet die ons fysieke en mentale evenwicht wankelen. Maar zijn die gevoelens van angst en onbehagelijkheid niet kenmerkend voor elk veranderingsproces en voor elke stap op de weg naar volwassenheid – ongeacht of het over een individu of een samenleving gaat? „Door de rede vastgestelde idealen zeggen hoe de wereld zou moeten zijn, de ervaring leert ons evenwel dat die zelden zo is. Opgroeien vereist dat we de kloof tussen die twee onder ogen zien”, schrijft de Amerikaanse filosofe Susan Neiman in haar onlangs verschenen boek *Waarom zou je volwassen worden?*

Economische cycli blijken normaal, ze zijn een deel van het maatschappelijk proces van opkomst en verval. Opgroeien als samenleving betekent dat we daar naar beste vermogen naar handelen. Belangrijker dan allerlei statistieken waarop we ons blindstaren, zijn ons voornemen en onze gedrevenheid om met die nieuwe situatie om te gaan. Dat betekent concreet dat we soberder en duurzamer moeten leven, en dat we meer solidariteit moeten betonen met wie het minder goed heeft en met de toekomstige generaties. Vasthouden aan hoe het is geweest, leidt niet alleen in ons persoonlijk leven, maar ook in de samenleving tot steriele herinneringen en een toekomst zonder perspectief. 99

Opgetogen gelovigen in de San Lazarokerk in het Cubaanse El Rincon. © Image Select